

Vastuullisuudesta konkreettista kilpailuetua? Katsaus SUSTIS-hankkeen tuloksiin

Kaapo Seppälä, Turun yliopisto ja Saara Hänninen, VTT Oy
Meriteollisuusyhdistys ry:n kevätseminaari

23.5.2019

Logomo @ Turku

Kuluttajat vaativat enemmän läpinäkyvyyttä sustainabilityyn- eli kestävyYTEEN liittyvissä asioissa

Meriteollisuudessa sustainability ei rajoitu pelkästään aluksen operointiin ja ympäristövaikutuksiin vaan koko elinkaareen ja moniin muihin tekijöihin

Sustainability-tiedon kerääminen ja näyttäminen koko elinkaaren ajalta tulee olemaan merkittävä etu suomalaiselle meriteollisuudelle

Miten vastuullisuus näkyy toimittajaverkostossa

- 1) Pienehkö joukko toimijoita pyrkii tietoisesti korostamaan
- 2) Sustainabilityä ollut aina mm työturva-asioissa
- 3) Yritysten välinen yhteistyöverkosto on hajanainen mutta keskinäinen luottamus on vahva
- 4) Tiukat aikataulut vaativat entistä suurempaa huomiota vastuullisuuteen liittyviin kyvyiksiin

Sustainability-tiedon kerääminen tuotannosta on mielekästä jos

- 1) Asiakas vaatii sitä
- 2) Tiedosta on hyötyä esim tuotannon suunnittelussa
- 3) Tieto on hyödynnettävissä myyntitilanteessa
- 4) Tieto on kvantifioitavissa
- 5) Tiedon oikeellisuus pystytään todistamaan

VASTUULLISUUTTA TUKEVIA TEKIJÖITÄ

- Korkea ammattitaito
- Dokumentaation, laadunhallinnan ja toimitusketjujen valvonnan työkalut
- Kevyet ja kestävät uudet materiaalit
- Työturvallisuus ja työntekijöistä huolehtiminen sisäistynyt projektien vetäjille
- Korkea keskinäinen luottamus alan ihmisten kesken
- Ennakointi, joustavuus, henkilöiden väliset verkostot luoneet verkostonhallinnan kyvykkyyksiä. Korkean hierarkkian kulttuureille vastaava vaikeampaa.
- Tilauskanta luo pohjan jatkuvuudelle ja kehittämiseen investoimiselle

VASTUULLISUUTTA RAJOITTAVIA TEKIJÖITÄ

- Projektimaailma jättää aikaa vain pienille parannuksille ja pitkäjänteinen yli projektien tapahtuva kehittäminen ei aina toteudu
- Vastuullisuuden ei tunnisteta toistaiseksi olleen selkeä valintakriteeri asiakkaille.
- Uudet ideat eivät helposti kulkeudu alemmaa verkostosta varustamolle
- Vastuullisuuden ”kysyntään” tai trendien tunnistamiseen ei ole koordinaatiota
- Ristiriitaisia kokemuksia esimerkiksi valmistuksen ja asentamistyöhön kohdistuvien vaatimusten välillä
- Varsinkin sisustusvarustelun toimijoilla on viestintä ja vastuullisuuden esiinnostaminen toistaiseksi vähäistä

Tavoite

Meriteollisuuden painopisteteemoja seuraten tavoitteena oli kehittää menetelmä yritysten omien valintojen ympäristövaikutusten seurantaan sekä ympäristöraportoinnin ja asiakasviestinnän parantaminen.

Ympäristövaikutusten arviointi

- Yrityksillä on tarvetta helppokäyttöisiin ja luotettaviin ympäristövaikutusten arviointityökaluihin.
- Taustalla täytyy olla laajamittainen arviointi, jossa on selvitetty kyseisen tuotteen tai yrityksen tuotannon kriittisimmät ympäristönäkökohdat.
- Myös ympäristövaikutuksia mittaavien indikaattoreiden valintaan on tärkeää kiinnittää huomioita työkalua kehittäessä.
- Yksinkertaisen LCA-työkalun kehittäminen tapahtui projektissa kahden tapausesimerkin avulla. Kummankin tapauksen lähtökohtana oli elinkaariarviointi. Tapausesimerkeissä keskityttiin ilmastovaikutuksiin.
- Tulosten perusteella oli mahdollista valita yritysten käyttöön soveltuvaan arviointityökaluun oleelliset kohdat elinkaaresta.

Yrityksille soveltuva ympäristövaikutusten arviointimalli

- Ympäristövaikutusten arviointityökalu toteutettiin MS Excel-pohjaisena laskentamallina.
- Kattaa olennaiset elinkaaren vaiheet.
- Mahdollisuus useiden indikaattoreiden käyttöön.
- Yrityksen keräämät materiaalit/komponentit listattiin sopivina kokonaisuuksina => laskettiin SULCA-mallissa kilogrammakohtaiset päästökertoimet.
- Käyttäjä syöttää materiaalien tai komponenttien massan laskentatyökalun soluun, jonka seurauksena laskuri laskee kyseisen materiaalin tai komponentin valmistuksen aiheuttaman kasvihuonekaasupäästön.
- Samalla laskuri summaa kaikkien syötettyjen tietojen perusteella materiaalien ja komponenttien ilmastolämpenemispotentiaalit yhteen ja raportoi kokonaistuloksen yhtä tuotetta kohti.

KIITOS!

